

Hvordan skal hovedstaden få dekket sitt byggeråstoffbehov?

Elisabeth Gammelsæter, Norsk Bergindustri, 31. Januar 2018

«Norge er ei steinrøys»

Byggeråstoffer i Norge 2016

- Årlig produksjon 85 mill. tonn (= 16 tonn pr nordmann pr år)
- Årlig omsetning 6 mrd. kr
- Pukk og grus brukes til veier, jernbanepukk, betong, landskapsforming, fyllmasse, hagesingel, strøsand, havnesikring, grøftepukk, tomteutjevning, stabilisering og tildekking av kabler på havbunnen etc.
- Stein er det materialet det brukes mest av etter vann

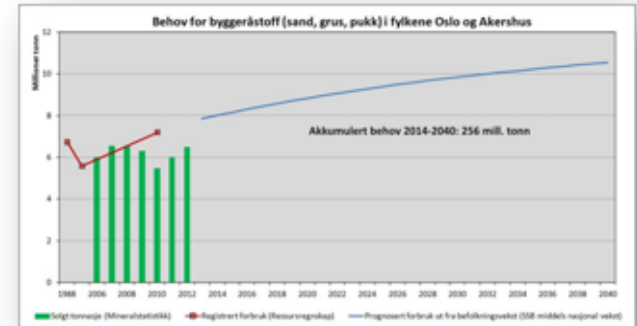
Status – noen problemstillinger på nasjonalt nivå

- Mineralloven: krav om konsesjon, betydelig kø
- Mineralloven: krav om økonomisk sikkerhetsstillelse, i ferd med å bli implementert, vi diskuterer praksis med DMF
- §3 mineralloven: unntak fra konsesjonsplikt for stein som skal brukes til «andre formål»
- PBL: Arealplaner, kommunen er ansvarlig myndighet
- For å levere til mange sentrale formål: krav om CE-merking av pukk, mange har fremdeles ikke dette på plass, hva skjer med resertifisering?
- Forurensingsregelverket: Forurensningsforskriftens § 30 (pukk og grus), eller utslippstillatelse etter forurensningsloven (bl.a. naturstein og industrimineraler)

Hvorfor en regional plan om masseforvaltning?

- En ikke-fornybar ressurs som det brukes stadig mer av pga. befolkningsveksten.
- Mange konflikter med miljø- og samfunnsinteresser ved etablering av uttak, mottak og transport.
- Næringen ønsker forutsigbarhet for uttak og mottak, og kontroll med ulovlig masseflytting.
- Kommunene får stadig flere henvendelser og etterspør oversikt, retningslinjer og veiledning.
- Interkommunal problemstilling

Ressurser

- Vanskeligere å åpne nye uttak
 - Viktige ressurser er nedbygget til andre formål
 - Lokale knappheter på grus
 - Enkelte forekomster kan karakteriseres som av nasjonal verdi som byggeråstoff
-
- God planlegging er viktig!

Norsk Bergindustri representerer bedrifter som ønsker å framstå som seriøse

- De forholder seg til regelverket
- De ønsker å bidra konstruktivt til samfunnsutviklingen
- Men våre argumenter må også høres

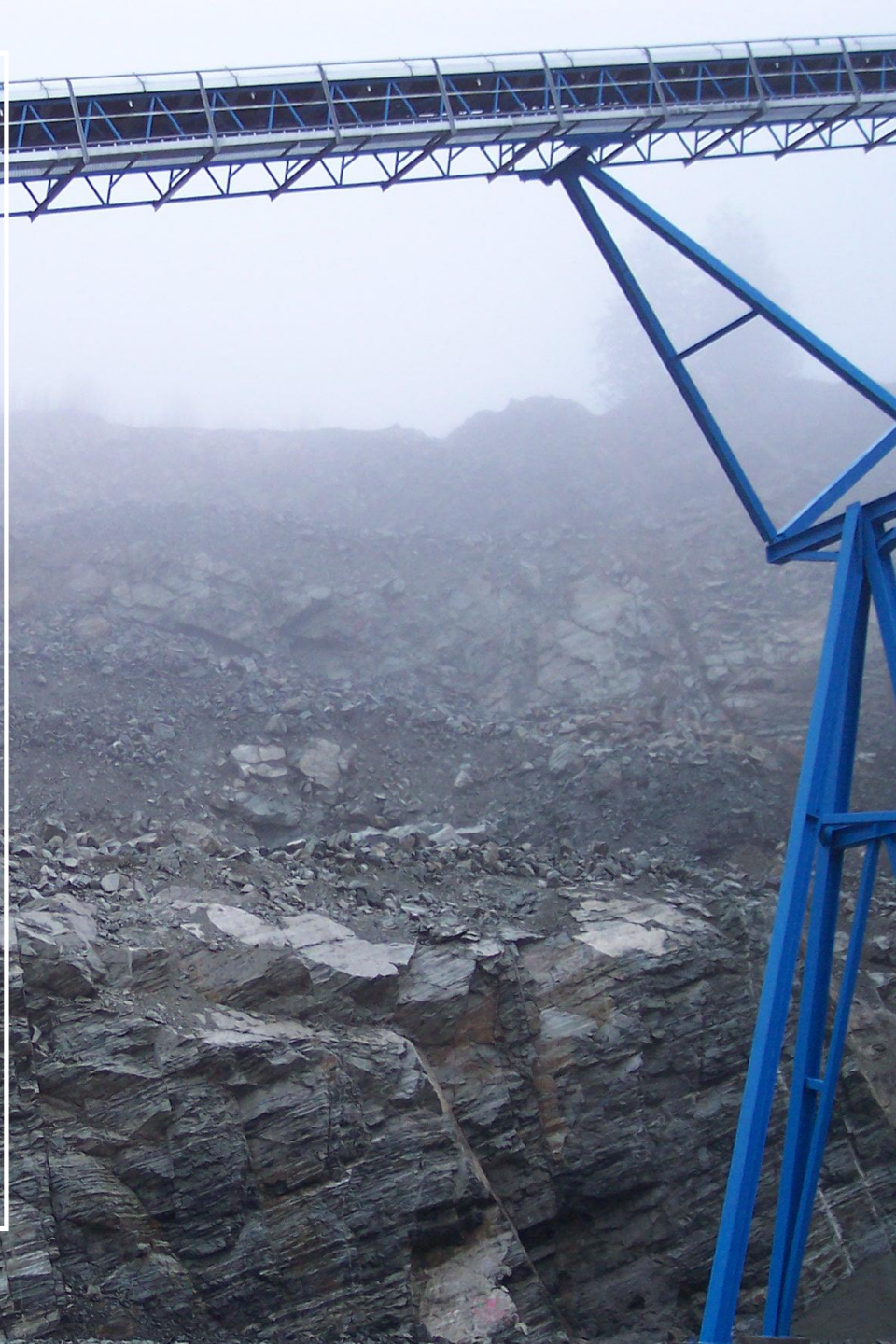

Næringsperspektivet må med

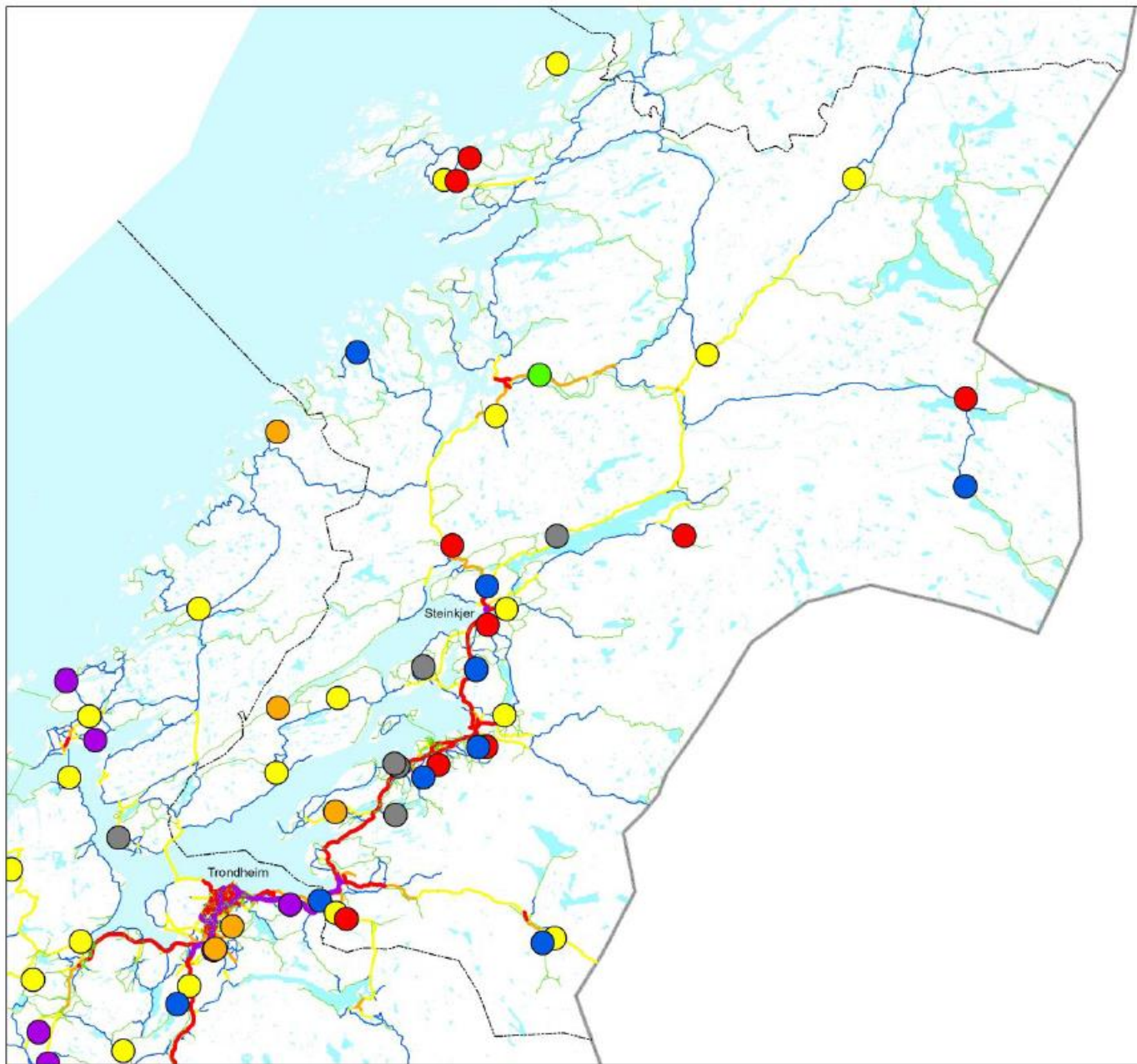
- Lokal betydning av arbeidsplasser og skatteinngang
- Verdiskaping for eierne
- Ressursens betydning som byggeråstoff
 - Hvordan skal dette behovet alternativt fylles?
 - Hva skjer hvis viktige råstoffkilder strupes?

Hva bestemmer hvor et steinbrudd kan/bør ligge?

- Geologi
 - Visse egenskaper etterspørres til visse formål
 - Farge
 - Elastisitet
 - Slitestyrke
 - Belastning
 - Friksjon
- Nærhet til markedet
 - Ved frakt >3 mil koster transporten mer enn det som ligger oppå lastebilen
- Hva annet ligger i nærheten? Kan det oppstå konflikter

Steinkvalitet for forekomster etter krav til vegdekke.

Tegnforklaring

Steinkvalitet (ÅDT krav)

- > 15 000
- 5 001 - 15 000
- 3 001 - 5 000
- 1 501 - 3 000
- 301 - 1 500
- < 300
- Uegnet

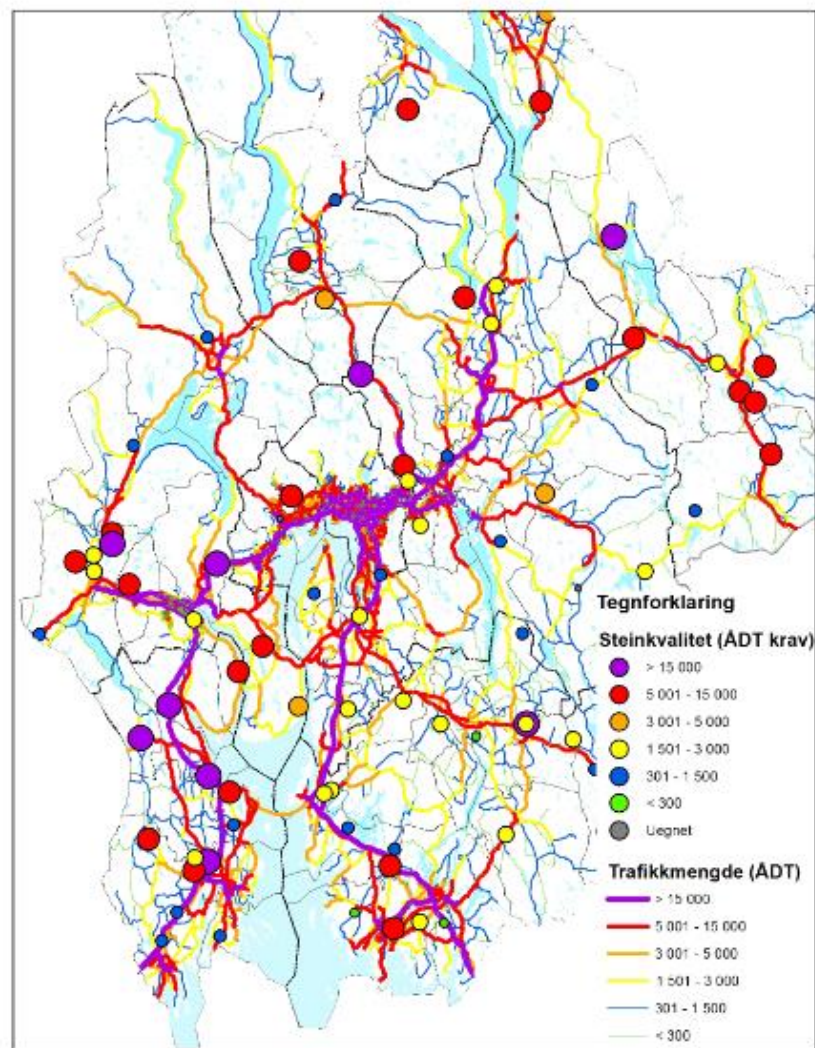
Trafikkmengde (ÅDT)

- > 15 000
- 5 001 - 15 000
- 3 001 - 5 000
- 1 501 - 3 000
- 301 - 1 500
- < 300

1:800 000

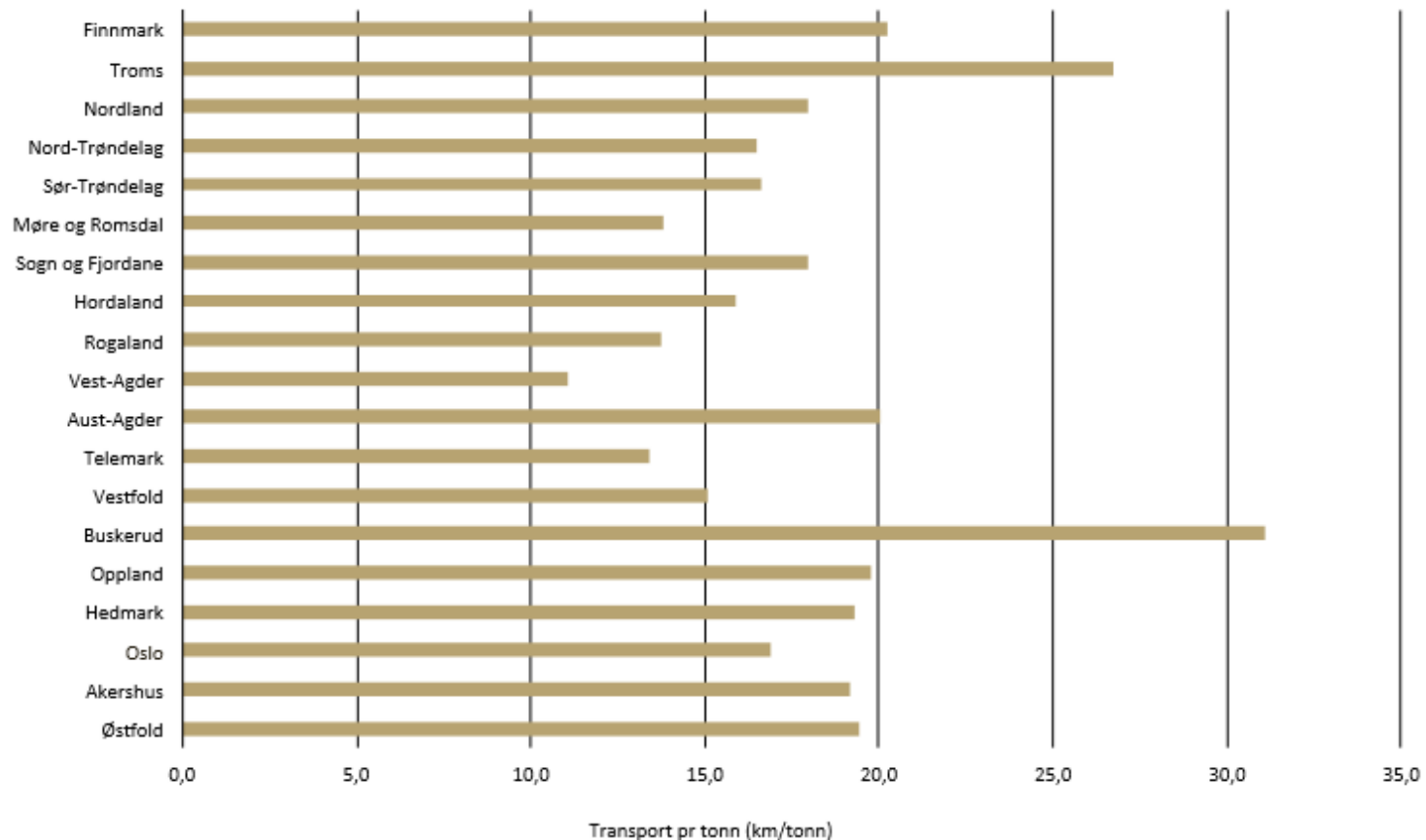

Steinkvalitet - Behov ut fra vegnettets trafikkmengde

Kilde: DMF

Byggeråstoff - Transportlengde per fylke. Snitt hele landet: 18,3 km/tonn

Figur 19. Transportavstand for byggeråstoffer med bil, km/tonn, vist fylkesvis.

Stein er tungt

- Selv Konkurransetilsynet anerkjenner at det fins naturlige monopoler rundt pukkverk
- Det naturlige markedet for et pukkverk følger ikke nødvendigvis kommunegrensene

Gryende oppvåkning for behovet av regional forvaltning?

- Masseforvaltningsplaner på Nord-Jæren, i Ryfylke, regional rapport i Trondheimsregionen, Akershus sin forvaltningsplan
- Sven Dahlgren har fått fylkespolitikere i Buskerud, Vestfold og Telemark med på at deres mineralressurser skal forvaltes i et 300-års perspektiv
- Formål vi konkurrerer med har store avdelinger i de fleste fylker. Pr. idag er det fylkesgeolog i
 - Trøndelag (også andre oppgaver)
 - Buskerud, Vestfold og Telemark (deler en person)
 - Nordland

- Byggeråstoffenes rolle i samfunnet
 - Vi bygger og vedlikeholder det moderne samfunn
 - Stein er det materialet det brukes mest av etter vann
 - Sluttproduktene er langt fra Ola Nordmanns hverdag
- «lokale eksterne effekter»
 - Kan oppleves som krevende å ha i nærheten

Not In My Back Yard

Hva må til?

- Oslo kommune må våkne
 - Økt bevissthet rundt forvaltning av mineralske råstoffer hos både ansvarlig myndighet og bedrifter
- Kunnskap vs. følelser
 - Selv om pukkverksdrift kan oppleves krevende klarer vi oss ikke uten byggeråstoffer
 - Politikerne må tørre å ta upopulære valg
 - Et sted må byggeråstoffene komme fra

Framtiden ligger i grus...

... og det er ikke det verste som kan skje

- Omskriving fra Martin Kolberg:
 - Planlegging, planlegging, planlegging

Vi leverer for fremtiden

Våre medlemmer skaper en trygg og bærekraftig bergindustri.

Kvarts er et viktig mineral med mange bruksfor eksempel i grønn som solcellepaneler.

Medlemsfordeler:

- Et nettverk av bransjekolleger fra hele landet
- Medlemspriser på en lang rekke aktuelle kurs og konferanser
- Tilgang på rådgivning fra sekretariatet og alle våre fagkomiteer
- Mulighet til å delta i traineeordningen
- Mulighet til å bidra i utviklingen av bransjens rammevilkår

www.norskbergindustri.no

norskbergindustri

Vi leverer for fremtiden

Mineralske råstoffer spiller en avgjørende rolle for å bygge et moderne samfunn.

Omgivelsene våre er avhengig av store mengder mineralske råstoffer. For å bygge veier og hus trenger man pukk, grus, sand og naturstein

Vi ønsker store og små medlemmer velkommen!

Norsk Bergindustri er bransjeforeningen for hele den norske mineralnæringen. Våre medlemmer produserer pukk og grus, naturstein, metallisk malm og industrimineraler, samt leverer utstyr og tjenester til bransjen.

norskbergindustri

www.norskbergindustri.no